

30.8.2022

Kuulemistilaisuus koskien apuvälinepalveluja ja lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutuksesta annetun asetuksen (apuvälineasetus) muutostarpeita

Invalidiliitto kiittää sosiaali- ja terveysministeriötä mahdollisuudesta lausua jäsenistölleen tärkeästä asiasta apuvälinepalveluista ja siihen oleellisesti liittyvän lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutuksesta annetun asetuksen muutostarpeita. Sopiva apuväline lisää toimintakykyä, elämänlaatua ja avaa erilaisia mahdollisuuksia osallisuudelle.

Asetuksessa ja sen mahdollisessa taustamuistiossa tulee korostaa edelleen apuvälineiden yksilöllistä arviointi- ja luovutusprosessia. Tämä tukee oikea-aikaisuuden tavoitetta. Keskeistä tässä on apuvälineen turvallisen käytön opettaminen ja varmistaminen.

Invalidiliitto pitää tärkeänä, että vuonna 2011 voimaan tullutta asetusta lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutuksesta arvioidaan uudelleen. Toimivat apuvälineet vastaavat käyttäjän tarpeisiin, huomioiden käyttäjän yksilölliset haasteet toimintakyvyssä sekä yksilölliset päivittäiset toiminnot. YK:n vammaissopimuksen kuntoutusartiklan 26 alakohdan 3. mukaan ”sopimuspuolet edistävät vammaisille henkilöille tarkoitettujen kuntoutukseen liittyvien apuvälineiden ja apuvälineteknologian saatavuutta, tuntemusta ja käyttöä.”

Invalidiliitto nostaa esiin seuraavat seikat keskeisinä muutostarpeina:

- Apuvälineiden huolto ja korjaus on todettu asiakasmaksulaisissa maksuttomiksi, mutta muuta sääntelyä niistä ei ole. Terveystakuun hoitotakuusäännökset eivät niihin sovellu. Siksi huollon ja korjauksen tulisi näkyä nykyistä selkeämmin osana apuvälinepalvelua. Tässä yhteydessä muistutamme, että apuvälineiden huolto- ja korjauspalveluiden tulisi olla saatavilla myös iltaisin ja viikonloppuisin.
- Ehdotamme käyttäjän oikeusturvan vahvistamiseksi muutoksenhakukelpoista päätöstä yksilöllisiin apuvälinepalveluihin. Apuvälineratkaisut eroavat terveydenhuollon moninaisista ratkaisuista ja asiakaskokemus määrittää ratkaisun toimivuuden. Tästä syystä erityistason
-

30.8.2022

- apuvälineratkaisuista ja yksilöllisesti valmistetuista apuvälineistä tulisi antaa muutoksenhakukelpoinen päätös.
- Apuvälinepalveluiden järjestämisessä tulee lähtökohtana olla apuvälineen käyttäjän yksilölliset tarpeet ja apuvälineen sopivuus niihin tarpeisiin, jota varten se hankitaan. Invalidiliittoon kertyneiden kokemusten perusteella hankintalain mukainen kilpailutus ajoittain epäonnistuu toteuttamaan tätä lähtökohtaa. Kilpailutusten onnistuminen apuvälineiden käyttäjien, tuottajien ja järjestäjien näkökulmasta edellyttää asiakasosallisuuden vahvistamista osana kilpailutusprosessia. Asetuksella tulee varmistaa apuvälineen yksilöllisyys ja toimivuus sekä kilpailutuksen tuomien uhkien poistaminen.

INVALIDILIITTO RY

Janne Juvakka
toimitusjohtaja

Laura Andersson
yhteiskuntasuhdejohtaja

Lisätietoja: Riitta Saksanen, asiantuntija sosiaali- ja terveystieteiden palvelut,
riitta.saksanen@invalidiliitto.fi